HASEN BİN ALİ ASKERÎ (İMÂM-I ASKERÎ)

Oniki imâmın onbirincisi. İmâm-ı Ali Nakî'nin oğludur. Künyesi Ebû Muhammed, lakabı Zeki, Hâlis, Sirâc'dır. Babasının olduğu gibi, kendisi de "Askerî" ismi ile meşhûr olmuştur. 232 (m. 846) yık Rebî'-ül-evvelin dördüncü gününde Medîne-i münevyerede dünyâya geldi. 261 (m. 875) senesinde Bağdâd'da vefât etti. Samarrâ'da babasının yanına defn edildi.

İmâm-ı Askerî hazretleri, cesur, kerîm, cömerd ve âlim bir zâttır. Yalnız bir oğlu olup, o da, oniki imâmın onikincisi ya'nî sonuncusu olan Muhammed Mehdî hazretleridir. Bir çok kerâmetleri vardır.

Kendisini çok sevenlerden bir zât anlatır:

"Zindana düşmüştüm. Zindan çok dar ve ayağımdaki zincirler de çok ağır idi. İmâm-ı Askerî hazretlerine bir mektûb yazarak sıkıntımı anlattım. Mektûba geçim sıkıntımın da olduğunu yazacaktım, fakat utandığım için yazamadım. İmâm-ı Askerî hazretleri, mektûba verdikleri cevapta; "Bu mektûbu aldığın gün, öğle namazını evinde kılacaksın" diye yazmış. Hakîkaten o gün öğle üzeri, beni zindandan çıkarıp serbest bıraktılar. Sevinç içinde evime geldim, namazımı kıldım. Kapım çalındı, kapıyı açtığımda İmâm-ı Askerî hazretlerinin hizmetçisi ile

karşılaştım. Bana yüz altın ile bir mektûb bıraktı. Mektûbu açtığımda şunların yazılı olduğunu gördüm: "Ne zaman bir ihtiyâcın olursa iste! İstediğin şeye, Allahü teâlânın izniyle kavuşursun."

İmâmı sevenlerden biri, başından geçen bir hâdiseyi şöyle anlatır: "İmâm-ı Askerî hazretlerine bir mektûb yazarak ba'zı şeyler sordum. Bahar hummasından da soracaktım. Fakat unutmuştum. Daha sonra suâllerimin cevâbı geldi. Suâllerin cevâbından sonra şöyle yazmışlar "Bu suâllerle beraber bahar hummasını da soracaktın, fakat unuttun. Onun cevâbını da verelim. "Ey ateş! İbrâhîm'in üzerine soğuk ve emîn ol" âyet-i kerîmesini yazıp, hummalı hastanın boynuna aşılırsa şifâ bulur" buyurdu. Dedikleri gibi yaptım. Hasta şifâ buldu."

Fakîr bir kimse anlatır. "İmâm-ı Askerî'nin (radıyallahü anh) huzûrunda idim. Fakîr olduğumu, ba'zı ihtiyâçlarımı temin edebilmem için paraya ihtiyâcım olduğunu söyledim. O anda elinde baston vardı. Bastonun ucu ile yeri kazdı. Biraz sonra yerden, beşyüz altın kıymetinde, bir kalıp külçe altın çıkardı. Çıkan altını bana verdi. Ben de ihtiyâcımı karşıladım."

Muhammed bin Ca'fer isimli bir genç anlatır: "Geçim sıkıntısı içindeydik. Birgün babam bana dedi ki: "Oğlum gel İmâm-ı Askerî hazretlerine gidelim. Onun çok cömert olduğunu söylüyorlar. Bizi de boş çevirmez. Bir ihsânda bulunabilir." Ben de "Peki, baba sen onu hiç gördün mü?" deyince; babam: "Hayır" diye cevap verdi. Daha sonra gitmeğe karar verip beraber yola çıkınca bana dedi ki: "Beşyüz akçe verse, ikiyüz akçesi ile elbise, ikiyüz akçesi ile de un, geri kalanla da diğer ihtiyâçlarımızı alırız." Ben de, "Bana da üçyüz akçe verse, yüz akçe ile elbise, yüz akçe ile yiyecek ve yüz akçesi ile de merkep alıp, Kâhistan tarafına gitsem" dedim, İmâm-ı Askerî hazretlerinin kapısına geldiğimizde, kapıya birisi çıkarak, babamı ve beni ismimizle çağırdı ve içeri girdik. İmâm-ı Askerî hazretleri "Şimdiye kadar niçin gelmediniz?" diye sordu. Babam da, "Perişan hâlimizle yanınıza gelmeğe utandık" dedi. Ziyâretten sonra çıkıp giderken, arkamızdan hizmetçi koşarak geldi ve bir kese babama vererek "Bu kesede beşyüz akçe vardır. İkiyüz akçesi ile elbise, ikiyüzü ile un ve yüz akçesi ile çeşitli ihtiyâçlarınızı alırsınız" dedi. Bana dönerek bir kese de bana verdi. Bana da "Bu kesede üçyüz akçe vardır. Yüz akçesi ile elbise, yüz akçesi ile yiyecek, yüz akçesi ile de bir merkep alırsın, yalnız Kâhistan tarafına gitme" dedi. Daha sonra meydana gelen hâdiselerden, oraya gitmemin benim için iyi olmıyacağını anladım." Halife'nin huysuz bir atı vardı. Değil binmek, eyer bile vuramazlardı. Halife'nin hizmetçilerinden biri "Bu atı İmâm-ı Askerî görsün. Ya bu at onu öldürür, veyahut at kullanılır hâle gelir" dedi. İmâm saraya çağrıldı. Sarayın bahçesine girince, doğruca o atın yanına gitti. Atâ elini sürdü. At hemen terlemeğe başladı. Sonra Halife, hazret-i imâmın yanına gelerek, ta'zîmden sonra, "Efendim biz bu atı hiç kullanamıyoruz. Terbiye de edemedik. Buna bir eyer vurup eğitebilir misiniz?" dedi. İmâm-ı Askerî hazretleri atın yanına vardı, eyerini vurdu. Halife "Bir de biner misiniz?" dedi. Bunun üzerine ata bindi. Sarayın bahçesinde koşturdu. At, en ufak bir serkeşlik yapmadı. Sonra attan inip halifenin yanına gelerek, "Bundan daha iyisini görmedim" buyurdu. Halife çok hayret etti ve atı İmâm-ı Askerî hazretlerine hediyye etti.

Kendisini sevenlerden biri: "İmâm-ı Askerî hazretlerine bir mektûb yazarak, mişkâtin ma'nâsını sordum. Doğacak çocuğuma ad koymasını ve duâ etmesini istirhâm ettim. Cevabî mektûbunda "Mişkât, Resûlullahın kalbidir" buyurdu. Doğacak çocuk için bir şey yoktu. Ancak mektûbun sonuna, "Allahü teâlâ sana büyük ecr ve sonra hayırlı bir evlât versin" yazmıştı. Çocuğum ölü doğdu. Daha sonra da bir erkek çocuğum dünyâya geldi" diye anlatmıştır.

Birisi anlatır: "İmâm-ı Askerî hazretlerinin huzûrunda oturuyordum, içeriye temiz yüzlü bir genç girdi. Kendi kendime "Acaba bu kimdir?" diye merak ettim. Hemen bana dönüp: "Bu genç Ümm-i Gânim'in oğludur. Bütün dedelerimin yüzükleriyle,

mühürlerini bastıkları taşın sahibidir. Taşa benim de mühür basmam için geldi” buyurdu. Sonra o gence “Taşı ver” dedi. Genç, taşı çıkarıp verdi. Yüzüğünü taşın mühür olmayan düz bir yerine bastı. Mühür meydana çıktı. Açık olarak (Hasan bin Ali) yazdığını gördüm. Sonra genç dışarı çıkıp gitti.”

□□□□□□□□□□□□□□□□□□□□□□□

1) Mû’cem-ül-müellifîn cild-3, sh. 261

2) Vefeyât-ül-a’yân cild-2, sh. 94

3) El-A’lâm cild-2, sh. 200

4) Târîh-i Bağdâd cild-2, sh. 366

5) Tam İlmihâl Se’âdet-i Ebediyye sh. 1011

6) Nûr-ül-ebsâr sh. 159